

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ ПРЕПАРАТІВ НА ОСНОВІ ЧОРНОБРИВЦІВ РОЗЛОГИХ

Максимов В.І., Ніколайчук Н.О.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Рослинні засоби, що широко зарекомендували себе в народній медицині, завжди привертали велику увагу вчених. Це пов'язано з тим, що багато рослин містять велику кількість біологічно активних сполук. Крім того рослинні лікарські засоби, як правило не проявляють побічної дії і можуть використовуватися як в дитячій, так і геріатричній практиці.

Одним з таких рослинних об'єктів є чорнобривці розлогі.

Мета дослідження. Метою нашого дослідження стало вивчення властивостей чорнобривців розлогіх для використання не тільки в народній медицині, а і в промисловій фармації.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано методи узагальнення та систематизації, наукові публікації, власні дослідження та база даних «Державний реєстр лікарських засобів України».

Основні результати. Чорнобривці походять з Південної Америки. Ацтеки називали їх *campeasúchil*, «квітка 400 життів», яка високо цінувалася за свої цілющі властивості. Її використовували для лікування лихоманки та болю в шлунку. Чорнобривці також були священними для культури майя, і в культурі ацтеків, і в культурі майя ця рослина часто використовувалася для вшанування богів і духів. Духівники майя вмивалися відваром чорнобривців перед тим, як закликати духів.

Чорнобривці - один з українських народних символів. Згадуються в ряді художніх творів, народних і сучасних піснях, казках та бувальщинах.

Чорнобривці є цінною рослиною в народній медицині завдяки своїм лікувальним властивостям. Ці золоті квіти мають цілий перелік цілющих характеристик, їх використовують в якості: імуностимуляторів, седативних, антидепресивний, заспокійливих, протизапальних, антивірусних засобів. Препарати на їх основі знижують тиск, усувають спазми, борються з паразитами. Їх використовують для лікування різних захворювань завдяки протизапальним, антисептичним, протимікробним та заспокійливим властивостям.

Чорнобривці - чудові імуностимулятори, тому корисно пити з них чай в пік простудних епідемій.

Чорнобривці містять багато корисних активних речовин, які забезпечують їхні лікувальні властивості, серед них:

1. Ефірні олії – основний компонент, що надає рослині характерний аромат. Ефірні олії чорнобривців мають антисептичні, протизапальні та протигрибкові властивості.

2. Флавоноїди – природні антиоксиданти, які зміцнюють стінки судин, знижують запалення, підтримують імунітет і запобігають ушкодженню клітин.

3. Каротиноїди (наприклад, лютеїн) – потужні антиоксиданти, що сприяють захисту клітин від вільних радикалів, допомагають зміцнити зір, знижують ризик розвитку катаракти та інших вікових захворювань очей.

4. Кумарини – мають протизапальні, антимікробні й антикоагулянтні властивості, що допомагають при болях у суглобах, травмах та підтримці нормального кровообігу.

5. Сапоніни – сприяють очищенню організму, мають м'яку сечогінну дію, стимулюють імунітет.

6. Вітамін С – потужний антиоксидант, який підтримує імунну систему, знижує запалення, сприяє регенерації тканин.

7. Органічні кислоти (наприклад, яблучна кислота) – покращують травлення, стимулюють апетит і обмін речовин, нормалізують кислотно-лужний баланс.

8. Фітонциди – природні антибактеріальні речовини, які допомагають захищати рослину від шкідливих мікроорганізмів. Вони мають антимікробну та протигрибкову дію.

Надземна частина чорнобривців багата ефірними оліями, основним компонентом яких є оцітомен. Ефірна олія також містить і інші компоненти, що володіють специфічним ароматом, завдяки яким запах чорнобривців відрізняється дивовижною палітрою.

Ефірна олія своєрідного пряно-квіткового запаху з фруктовими нотками, бурштинового або золотого кольору. Колір говорить про те, що коренева система рослини здатна всмоктувати з землі розчинені іони міді і золота, які при приготуванні препаратів переходять в настої і відвари.

До складу олії чорнобривців входять мікро і макро-елементи, біологічно активні речовини, вітаміни, каротиноїди, каротин (провітамін А), лютеїн (що позитивно впливає на лікування хвороб очей).

Чорнобривці здавна використовувалися для лікування таких захворювань:

Грипу та застуди. Вони підвищують імунітет і майже вдвічі знижують ризик захворювань на ГРВІ.

Хвороб травного тракту. У разі виникнення проблем з підшлунковою залозою ліки з цієї рослини знімають запалення, набряки, а також стимулюють вироблення ферментів.

Шкірних інфекцій. Чорнобривці очищають рани та виразки від гною та відмерлих тканин, регенерують шкіру та загоюють пошкоджені ділянки.

Депресивних станів. Допоможуть покращити настрій, нормалізувати сон, знизити нервову напругу, а також чудово впливають на нервову систему при стресах та нервовому виснаженні організму.

Серцево-судинних порушень. Чорнобривці є чудовим засобом для очищення судин від тромбів та гарною профілактикою інфарктів та інсультів.

Тож квіти чорнобривців - це просте, бюджетне і ефективне лікування при діареї, ентероколітах, хворобах суглобів, печінки, цукровому діабеті, гіпертонії. Також є хорошим протигельмінтним засобом.

Висновки. За результатами дослідження можна зробити висновок про перспективності використання чорнобривців розлогих в якості джерела сумарних біологічно активних фракцій, що володіють різнобічною фармакологічною активністю.